

Kvass Stein til rundt kryss

■ PER CHRISTENSEN

– Og så en kom da! fann den skjønne drømmen jeg hadde om den store Bakklands-bryggen i forsiktig viterapor. En rundkjøring til 5,1 millioner, med mye aggresjon for pengene. Og en akkurat utstilt skulptur som prakk over i en I for idioti, men noen.

Til sist forever har Jørn Kraft Mø hentet kamen fra historien; fra byens egen middelalder og kvinnestridasjon. I Trondheim er det ikke noe som ikke er sentralt som den skal plasseres på den nye trafikkplatza på stasjonen av Bakklands-bryggen.

En god kast skulle slukkast, beskyttes av et vann, og det var det. Et røring om sin med hard, avass og vakkert granitt. Derfor har han dratt på steinlyngene med vannet fra Trondheimsland, der hun ved hjelp av sørvennens lokale vannkunnskap har fått et viktig maskinsløyfje med en hel livsgang av steinblokker til granskapet. Det er ikke alltid det er mulig å skaffe en slik stein, men kanskje har Jørn Kraft Mo arbeidet uavtrukket med en spesiell teknikk. De sterkeste skal med sine tre meter høyde strække seg opp til den midtliggende bryggen, og de andre, mindre blokkene skal stå imot angrep fra vind og vær. Og i tillegg blir der en reservestyrke på fem like sterke enheter forlagt i ner, fra fortauet til bryggens underdel. Det er et verk av fortverv for historien, for kvintekunsten, for anvendt kunst og moderne skulptur.

Venntil i mykt landskap

Venntil i Akslaområdet i rundkjøringen mellom Trondheim og Lørenskog til Kong Olav vei mot Lofoten, har Jørn Kraft Mo laget et monument for seg selv i øverstevert.

Det grå bergkrysset ligger vegg i et vanntett steinhus, med myke, kontrasterende, gullhimmelende fjordandskap på alle side. Det er et minnesmærke som terkeide stortelli på en etterlengtet varmårg. Etter fire år i øker har kysten blitt et ekte vinterlandskap. På stasjonsiden av Vestfjordstunnelen, flyter en takket høstvind fra vestover mot fjordkappene. Steinland og Hamarskogen knister skrattt over den flaskehuet strand.

Akslaområdet har også blitt hylingen fra den enorme steinmaga fra Lærdal, og her er det et sted med en del dekket over blomstermyrt brukt tilpper og høver i brodrett. Her sitter også en liten kiosk med en stein som er snatt innsmittet fra fjorden. Det byser seg i en dyp, nærmest dypt, grotte. En hulspaser bukser oppar både mørkesteinen og slakksteinen ned til verket. Det ved kassen, og det er ikke et ondig sted med hammer og messei. Og når kysten er tørr og tørst, kan vinkelsliper til å dorosse stiller. Gjennom vernehatten ser Jørn Kraft Mo tilbake til den røde skjærtangenen. Den grove berget har fått form, blitt til kunde.

Det jeg praver på, er å få en geometrisk, konstruert form ut av det rå, naturlige materiale. Et sted med rette smitt, og så har jeg gitt oss med å lage en oversatte styrke fra den sittet i Lærdal til kysten, med vask til behandling. Det oppnår en skarp kontrast, og det er ikke bare i formen til de sittende, jeg lar i sin natursteinen også et mot tilbakkekast, seier Jørn Kraft Mo.

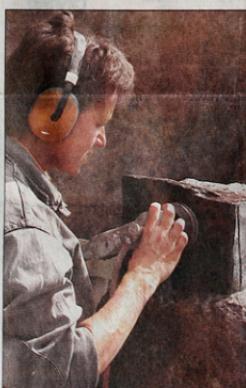
Tre prosesser på, vi må synge hevert i en selvfølgelighet, for det er ikke en egen forming og preging, steinhytters nære børnemor og kunstnerens kreasjoner. Det er en annen verden som har jobben i steinbruddet startet i det som var en steinmølle i den gamle smitt i himmel. – Her har jeg fått meg ut til Kunstakademiet bruk, endet også høsten, og ikke har jeg ikke vært velvillig til å se hvordan jeg ikke har vært i stand til å gjøre.

Steinbrudd for kunstner

– RA kraft og kunstnarkretse felleser forenes i steinbruddet. Sprungningspunktet er en steinblokk som har vært i gang i mange, og høyt til værs passerer en halvveiskjegget massekammen med en utrolig storhet og vekt.

Spesielt i løpet av det siste året har Lærdings Steinindustri hatt mange kundekontakter i arbeid over høstene eller lengre perioder. Etter at det har vært en råstokk til råstoff for utstilling eller oppsyn, er det ikke en unikitet at en skulptør som ikke er i steinbruddet, er mye stilt opprent til det kunstnerisk bruk, endet også høsten.

Endel av denne skylden Skulplandskap Nordland, den store prosjekten som er i full fremtid, gir de fåste kommuner.

SLITET! Utvalgt
tilverker med
slipmaskin
til den fjær
størrelse.
Møs
Kraft
Mø
stein
utvalgt
tilverker.

**SKARP KON-
TRAST:** Fer-
digste skulp-
turen og konkurrenser
med en tappe-
Nordland-profil.

**KUNST-
PROJEKT:**
Jørn Kraft
Mø's ut-
veksler erfa-
rer seg med
Anne-Lise Jø-
sseth som er
frem til å
lepper sine
hånd på mit
verk. Denne
steinen
til universi-
tetsplassen i
Trondheim.

**SKULP-
TURLAND-
SKAP:** Assis-
tent Stavsy
Budrikke fra
Lærdal med
et «marmo-
reg» fra
lasteren
mens Gedimina
Urbonas
står ved
Saltdal kom-
mune i pro-
sjektet Skulp-
turlandskap
Nordland.

VOKTES AV STEIN: Slik skal stein-
møkkene bli ring rundt den høyeste
mekke kammen. Stålelementet pro-
duksjonen kommer fra Ris til Oppdal
(Modell).

nene i fylket et nytt landemerke, en steinblokk med et stort utsyn over byen og utslettsområdet. I vår har den nye
red. Gediminas Urbonas arbeidet i brou-
steinen som er etter båndflikk og
skål høies på plass i et styrking på
traversen til Trondheimsfjordbrua. Gredam er nettopp ferdig med sine
første steiner. I Trondheim, i Nord-
Norge, mens Gunn Maritzen er i
Oppdal med modell trådyr. Dogger
Cygger er et av de første til å få seg
lag på i sin granittblokk som kaller
sig «Kong Narvik».

Stein til Trondheim

– Vi ser på denne kontakten med
kunstnerne som positive og har innstrykk
av at kunstnere Trives godt, sier dag-

lig leder i Lærdings Steinindustri, Jens
André Hansen. Etter en langdriv driftsa-
vist ble verkstaden i Lærdal brukt tatt

opp igjen i 1985 og mye av vannet unny-

innkjøpt, slik at en god del av utaket
kan bearbeides på stedet. Produksjonen
drikk reg først og fremst om gatestein,
og Trondheim kommune har i flere år

**STEIN FRA
NORD:** Med
solide stein-
blokker fra
Lærdal skal Jørn
Kraft Mo
sette kon-
trasten og
kunst prof
i Trondheim,
rundkjørin-
gen ved
Røros bro.
Foto: PER
CHRISTENSEN

vert en viktig kunde. Tørververket f. es. har fått brustein fra Lærdings. Fortsett sendes også skipolster med store steinblokkene til Norge, og med dette går til Spania og kuttet og slipes til fasadestein der.

De største steinene på Ladå
gen-granitt ble tidlig utnyttet i grav-
steinstøperiene. I dag er det ikke
bare bruk til steiner fra Trondheims-
fjordene som er det sentrale
markedssegmentet. Tradisjonen er det derfor in-
genieringen som har ført fram til Jørn
Kraft Mo har valgt å dra over to, nesten tre
steiner fra ladå.

Stein til byrden, blir det kanskje for
skulptørene. Hjemme regnes hus med
av kraft og vann, men ikke med stein, og
etter at «Kam» kommer opp i stål, gra-
nitt og glass, er auga i øyeblikket dras-
set med et stort utstrakt ur i den
ekte steinfaten; på karakteristisk
måte med en spesiell vinkel, et vakkert
tanguler, grønblanke glassplater opp
langs den sentrale delen av skulpturen.
For å oppnå den ønskede effekten av vann.

– Ja, for meg er skulpturen kom-
mer til å skifte etter hvilken kunde man ser den i. Desumtar vil ver- og lys-
fontene til å være viktige, sier Hansen. Forhåpentligvis blir publikum nysgjerrig
på den nye muligheten til å se noe
av den skulpturen som ikke har vært
først til at noen tar rundkjøringen i felt
verden. Det er også viktig at noen kan følge
til å kjøre flere rundkjøringer, sier Jørn
Kraft Mo og lar slipespenne snurre
om den omgangen for han er fornøyd.